

BIJLAGE 1

BIJ DE GEMEENTELIJKE DPIA

WVGGZ

Beschrijving van verwerkingen, verwerkingsdoelen, te verwerken
persoonsgegevens en grondslagen

VNG

Versie 0.2, 23 december 2019

Inhoudsopgave

1	Beschrijving van de gemeentelijke gegevensverwerking voor de Wvggz.....	4
1.1	Doel van de Wvggz	4
1.2	Algemene doel van de gegevensverwerking in de Wvggz	5
1.3	Gemeentelijke gegevensverwerkingen in de Wvggz.....	5
1.4	Gemeentelijke informatieproducten Wvggz.....	6
2	Melding en verkennend onderzoek (art. 5:1 en 5:2 Wvggz).....	7
2.1	Beschrijving van de verwerking.....	7
2.2	Doel van de verwerking.....	8
2.3	Te verwerken persoonsgegevens.....	8
2.4	Te ontvangen gegevens van andere partijen	10
2.5	Te verstrekken gegevens aan andere partijen	10
2.6	Grondslagen voor de gegevensverwerking.....	11
2.6.1	Wettelijke verplichtingen tot gegevensverwerking	11
2.6.2	Gegevensdeling met andere partijen in het kader van het verkennend onderzoek	11
3	Voorbereiden en uitvoeren zorgmachtiging (art. 5:3 en 5:4 Wvggz).....	15
3.1	Beschrijving van de verwerking.....	15
3.2	Doel van de verwerking.....	16
3.3	Te verwerken persoonsgegevens.....	16
3.4	Te ontvangen gegevens van andere partijen	17
3.5	Te verstrekken gegevens aan andere partijen	17
3.6	Grondslagen voor de gegevensverwerking.....	18
4	Uitvoeren crisismaatregel (art. 7:1 - 7:11 Wvggz).....	19
4.1	Beschrijving van de verwerking.....	19
4.2	Doel van de verwerking.....	21
4.3	Te verwerken persoonsgegevens.....	22
4.4	Te ontvangen gegevens van andere partijen	25
4.5	Te verstrekken gegevens aan andere partijen	26
4.6	Grondslagen voor de gegevensverwerking.....	27
5	Borgen van (Wvggz-)rechten van betrokkene.....	28
5.1	Beschrijving van de verwerking.....	28
5.2	Doel van de verwerking.....	30
5.3	Te verwerken persoonsgegevens.....	30
5.4	Te ontvangen en verstrekken gegevens van en aan andere partijen	30

5.5	Grondslagen voor de gegevensverwerking.....	30
6	Sturingsinformatie, beleidsinformatie en statistiek.....	31
6.1	Beschrijving van de verwerking.....	31
6.2	Doel van de verwerking.....	31
6.3	Te verwerken persoonsgegevens.....	32
6.4	Te ontvangen gegevens van andere partijen	32
6.5	Te verstrekken gegevens aan andere partijen	32
6.6	Grondslagen	32
7	Autorisatie en registratie van eigen medewerkers	33
7.1	Beschrijving van de verwerking.....	33
7.2	Doel van de verwerking.....	34
7.3	Te verwerken persoonsgegevens.....	34
7.4	Te ontvangen en verstrekken gegevens van en aan andere partijen	35
7.5	Grondslagen	35

1 Beschrijving van de gemeentelijke gegevensverwerking voor de Wvggz

1.1 Doel van de Wvggz

De Wvggz gaat over het mogelijk maken van zorg aan een persoon, die als gevolg van een psychische stoornis ernstig nadeel veroorzaakt voor hemzelf of voor anderen.

Het doel van de Wvggz is dan in de eerste plaats om gedwongen zorg te voorkomen. Dat kan door betrokkene te overtuigen om vrijwillige zorg te accepteren, of door andere vormen van ondersteuning aan te bieden, die het ernstig nadeel wegnemen.

Als dit niet mogelijk blijkt, kan met de Wvggz verplichte zorg worden opgelegd. Het doel van die verplichte zorg is (art. 3:3 en 3:4):

- het zo snel mogelijk wegnemen van het 'ernstig nadeel'
- het afwenden van een crisissituatie
- het zoveel als mogelijk verbeteren van de geestelijke gezondheid van de persoon (waaronder ook valt: zorgen dat betrokkene weer zoveel als mogelijk regie over het eigen leven kan nemen, en met zo weinig mogelijk beperkingen verder kan functioneren).

De Wvggz regelt dat het besluit om iemand verplichte zorg te geven zorgvuldig, weloverwogen en met de nodige waarborgen ter bescherming van de grondrechten van betrokkene moet worden genomen.

De Wvggz kent twee hoofdvormen om te komen tot verplichte zorg:

1. Een zorgmachtiging – opgelegd door de rechter
2. Een crisismaatregel – opgelegd door de burgemeester

Een zorgmachtiging is een machtiging van de rechter waarmee verplichte zorg toegepast kan worden. De rechter toetst of er inderdaad sprake is van een psychische stoornis, of die stoornis een ernstig nadeel tot gevolg heeft, of de verplichte zorg het ernstig nadeel wegneemt, en of er geen mogelijkheid is tot vrijwillige zorg.

Een crisismaatregel kan voor korte tijd worden opgelegd (maximaal 3 dagen), als er een acute crisis is, met *onmiddellijk* dreigend ernstig nadeel. In dat geval beslist de burgemeester dat de verplichte zorg wordt toegepast. De zorg moet in de eerste plaats gericht zijn op het afwenden van de crisis. In die 3 dagen kan vervolgens door de officier van justitie een rechterlijk besluit over de verplichte zorg worden voorbereid. (Dat is in eerste instantie een verlengde crisismaatregel, opgelegd door de rechter, en vervolgens eventueel een zorgmachtiging).

Als iemand vindt dat een persoon ernstig nadeel veroorzaakt, en dat er (mogelijk) sprake zou moeten zijn van verplichte geestelijke gezondheidszorg, dan kan over die persoon een melding worden gedaan. Deze melding kan door iedereen worden gedaan, dus door een hulpverlener, maar bijvoorbeeld ook door een bezorgd familielid.

De Wvggz geeft de gemeente als taak om de meldingen in ontvangst te nemen. De gemeente moet vervolgens naar aanleiding van de melding een verkennend onderzoek doen, om te beziën of verplichte zorg inderdaad aan de orde is. Als dat het geval is, dan dient de gemeente een aanvraag voor een zorgmachtiging in bij de Officier van Justitie, die vervolgens een beslissing door de rechter kan voorbereiden.

1.2 Algemene doel van de gegevensverwerking in de Wvggz

Het algemene doel van de verwerking van persoonsgegevens in de uitvoering van de Wvggz is¹:

1. Bepalen of (gedwongen) zorg in de zin van de Wvggz noodzakelijk, rechtmatig en proportioneel is, dat wil zeggen:
 - a. vaststellen of er sprake is van ernstig nadeel,
 - b. vaststellen of dat het gevolg is van een psychische oorzaak,
 - c. vaststellen dat vrijwillige zorg niet mogelijk is en
 - d. vaststellen dat de voorgestelde zorg passend en doelmatig is om het geconstateerde ernstig nadeel weg te nemen.
2. Het correct en zorgvuldig kunnen opleggen van een zorgmachtiging of crisismaatregel
3. Bepalen welke zorg noodzakelijk is, en bepalen door wie die zorg verleend moet worden
4. De uitvoering van de zorg mogelijk maken
5. Verantwoording kunnen afleggen over de zorgvuldig uitvoering van de wettelijk voorgeschreven procedures
6. Het kunnen borgen van de (Wvggz-)rechten van betrokkene en hem (danwel zijn vertegenwoordiger(s)) informeren over de genomen besluiten of de uitvoering van de zorg.
7. Het kunnen doen van analyses, en evaluaties van beleid om de uitvoering van de Wvggz te kunnen verbeteren.

1.3 Gemeentelijke gegevensverwerkingen in de Wvggz

In de gemeentelijke uitvoering van de Wvggz staan zes verwerkingen van persoonsgegevens centraal:

Hoofdprocessen Wvggz:

1. Melding en verkennend onderzoek
2. Voorbereiden en uitvoering zorgmachtiging
3. Uitvoeren crisismaatregel

Ondersteunende processen en randvoorwaarden:

4. Borgen van (Wvggz- en AVG-) rechten van betrokkene

Bedrijfsvoeringsprocessen:

5. Sturingsinformatie, beleidsinformatie en statistiek
6. Autorisatie en registratie van eigen medewerkers

¹ N.B. de meer specifieke doelen per verwerking, zijn in de hoofdstukken hierna per verwerking toegelicht

Deze zes verwerkingen zijn de basis voor de DPIA. Hieronder volgt voor elk van deze verwerkingen een beschrijving van de verwerking, het doel van de verwerking, de te verwerken persoonsgegevens, verstrekkingen naar aanleiding van de verwerking en de wettelijke grondslag voor de verwerking.

1.4 Gemeentelijke informatieproducten Wvggz

Via het landelijk Ketenprogramma Wvggz zijn informatieproducten afgesproken, voor de uitwisseling van persoonsgegevens tussen partijen.

Voor gemeenten gaat het om de volgende 10 gestandaardiseerde informatieproducten:

1. Melding
2. Resultaat Verkennend onderzoek (aan melder, als melder een essentiële naaste is)
3. Rapport Verkennend onderzoek
4. Aanvraag tot voorbereiding Zorgmachtiging
5. Informeren melder over beslissing Officier van Justitie over voorbereiden zorgmachtiging (aan melder, als melder een essentiële naaste is)
6. Verslag van het horen van betrokkene (Verder: het hoorverslag)
7. Beslissing Crisismaatregel
8. Toestemming verstrekken persoonsgegevens aan PVP
9. Medische verklaring crisismaatregel
10. Informatie over tijdelijke verplichte voorafgaande zorg

De gemeentelijke informatieproducten, en de (persoons)gegevens die in de producten zijn opgenomen, zijn gepubliceerd door het Ketenprogramma Wvggz.²

Op grond van de afspraken tussen alle (landelijke koepels) van ketenpartijen, is het gebruik van de informatieproducten verplicht.

Gebruik van de informatieproducten zijn een belangrijk onderdeel van 'privacy-by-design':

- Er worden alleen persoonsgegevens verwerkt, waarvoor een wettelijke grondslag is
- Er worden zo min mogelijk persoonsgegevens verwerkt
- De persoonsgegevens zijn zo specifiek en beperkt als mogelijk, om aan de wettelijke voorschriften te kunnen voldoen
- Partijen krijgen alleen de persoonsgegevens die voor hún taak op dat moment relevant zijn
- Door standaardisatie is voor betrokkene transparant en voorspelbaar welke persoonsgegevens worden verwerkt, hierdoor kan betrokkene (of zijn / haar vertegenwoordiger(s)) eenvoudiger zijn rechten doen gelden

Voor de gemeentelijke uitvoering zijn de informatieproducten ingebouwd in het Khonraad-systeem.

Als de gemeente het Khonraad-systeem gebruikt, is reeds voldaan aan de landelijke afspraken om alleen de informatieproducten voor de gegevensverstrekkingen te gebruiken.

² Zie: <https://www.dwangindezorg.nl/uitvoering/wvggz/producten/informatieproducten/gemeenten>

2 Melding en verkennend onderzoek (art. 5:1 en 5:2 Wvvggz)

2.1 Beschrijving van de verwerking

De gemeente (college van B&W) moet op grond van de wet meldingen over mogelijke verplichte ggz in ontvangst kunnen nemen (art. 5:1). De gemeente maakt een snelle beoordeling van de melding (triage), en beslist naar aanleiding daarvan of de melding terzijde wordt gelegd, of dat de gemeente een verkennend onderzoek start.

De melder krijgt in principe geen terugkoppeling over de follow-up van zijn melding. Echter, als de melder tot een bijzondere groep van personen behoort (art. 5:2 lid 5) krijgt de melder wel een terugkoppeling, en heeft de melder ook verderop in het proces rechten om over de voortgang van de zorg geïnformeerd te worden.

De volgende personen vallen in de bijzondere categorie van melders:

- de wettelijke vertegenwoordiger van een betrokkene
- de echtgenoot of geregistreerd partner
- de ouders (bij een minderjarige betrokkene)
- een voor de continuïteit van de zorg essentiële naaste

In het vervolg van deze DPIA zal aan deze groep van bijzondere melders worden gerefereerd als 'essentiële naaste'.

Een melder kan anoniem blijven (art. 5:1 lid 7). Als de melder een essentiële naaste is, dan worden de persoonsgegevens van de melder wél op de melding geregistreerd, maar worden de gegevens van de melder níet gedeeld met andere partijen. In het bijzonder worden de gegevens van de melder niet gedeeld met de persoon, die mogelijk verplichte ggz moet krijgen. Het delen van persoonsgegevens over de melder is dus alleen mogelijk met de expliciete toestemming van de melder. Deze maatregel is ter bescherming van de privacy van de melder. De registratie van de contact-gegevens van de melder (als die een essentiële naaste is) is nodig, omdat de essentiële naaste later geïnformeerd moet worden over de uitkomst van het verkennend onderzoek, en over het wel of niet doorzetten van een aanvraag zorgmachtiging naar de rechter. Als de melder geen essentiële naaste is, en wel anoniem wil blijven, dan worden de gegevens van de melder niet geregistreerd.

Op grond van de melding kan de gemeente een verkennend onderzoek starten. Het doel van het verkennend onderzoek is:

- Nagaan of een melding verder in behandeling moet worden genomen
- Nagaan of het mogelijk is om met minder ingrijpende vormen van zorg en/of ondersteuning de gemelde problemen kunnen worden opgelost
- Zo niet: nagaan of de drie criteria voor gedwongen ggz (mogelijk!) gelden: i) is er mogelijk sprake van ernstig nadeel, ii) is dat nadeel mogelijk veroorzaakt door een psychische oorzaak, en iii) kan het nadeel niet met vrijwillige zorg worden weggenomen.

Als de gemeente oordeelt dat de drie genoemde criteria mogelijk gelden, dan dient de gemeente een aanvraag voor een zorgmachtiging in bij de officier van justitie. Die bereidt een beslissing door de rechter voor. In de beslissing toets de rechter of de drie criteria ook daadwerkelijk van toepassing

zijn. Vandaar dat het voor gemeenten volstaat om in het verkennend onderzoek vast te stellen dat er mogelijk sprake is van verplichte zorg.

Een verkennend onderzoek kan maximaal 14 dagen duren.

2.2 Doel van de verwerking

Het doel van de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot de melding en het verkennend onderzoek is:

1. Vastleggen, beoordelen en doorzetten van meldingen
2. Uitvoeren van het verkennend onderzoek
3. Informeren van de officier van justitie over de uitkomst van het verkennend onderzoek en indienen van de aanvraag voor een zorgmachtiging)
4. Informeren van betrokkene en zijn vertegenwoordiger(s)
5. Informeren van de melder (alleen als het een essentiële naaste is)
6. Als gedwongen zorg voorkomen kan worden: doorverwijzen naar de betreffende zorgverlener of informeren van een andere partij (bijv. meldpunt bemoeizorg, triagepunt, zorg- en veiligheidshuis) om hen te laten bepalen welke (vrijwillige) zorg geleverd kan of moet worden.

2.3 Te verwerken persoonsgegevens

Om meldingen te kunnen verwerken, en het verkennend onderzoek te kunnen uitvoeren verwerkt de gemeente de volgende persoonsgegevens:

Gegevens over de melding:

- Welke symptomen, gedrag van betrokkene is waargenomen
- Hoe is het gebeurd
- Waar is het gebeurd
- Waar maakt de melder zich zorgen over
- Wat is de wens van de melder? Wat is het doel van de melding
- Wat heeft de melder zelf ondernomen
- Weet de betrokkene over de melding
- Toelichting

Gegevens over de melder:

- Wil melder anoniem blijven
- Voornaam, achternaam, woonadres, postcode, plaats (bij een anonieme melding alleen als het gaat om een essentiële naaste)
- Telefoonnummer, e-mailadres (bij een anonieme melding alleen als het gaat om een essentiële naaste)

Deze gegevens worden verstrekt door de melder

Als er sprake is van een essentiële naaste worden aanvullend voor de melding verwerkt:

- Relatie melder tot betrokkene
- Beschrijving taken van melder voor betrokkene
- Voldoet melder aan criterium voor 'essentiële naaste'

Ook deze gegevens worden verstrekt door de melder

Gegevens over betrokkene

- Zijn gegevens over betrokkene tbv de melding beschikbaar
- Beschrijving van betrokkene
- Voornaam, achternaam, geboortedatum, geslacht, woonadres, postcode, plaats

Deze gegevens worden verstrekt door de melder en zo mogelijk geverifieerd bij betrokkene.

Gegevens ten behoeve van triage

Als een melding is binnengekomen, beoordeelt de gemeente of een verkennend onderzoek (en mogelijk een zorgmachtiging) nodig is, of dat de melding naar een andere partij kan worden doorgezet. Daarbij worden de volgende gegevens verwerkt:

- Is het aannemelijk dat het gedrag van betrokkene ernstig nadeel kan veroorzaken
- Is het aannemelijk dat verplichte zorg noodzakelijk is
- Is het aannemelijk dat er sprake is van een psychische stoornis

Gegevens in uitvoering verkennend onderzoek

In het verkennend onderzoek worden de volgende gegevens onderzocht:

- Risicoschatting, beoordeling ernstig nadeel (in de zin van art. 1:1 sub 2, definitie van 'ernstig nadeel')
- Is het aannemelijk dat het gedrag van betrokkene het ernstig nadeel veroorzaakt
- Wat is gedaan om het ernstig nadeel te voorkomen, op te heffen
- Wat was het resultaat van die interventies
- Is het aannemelijk dat er sprake is van een psychische stoornis
- Onderbouwing van het aannemelijk vermoeden van een psychische stoornis
- Onderbouwing noodzaak van verplichte zorg (in de zin van art. 3:2 lid 2, definitie van de verschillende vormen van 'verplichte zorg')

Zorgrapportage, verslag verkennend onderzoek

Het resultaat van het verkennend onderzoek is een rapportage. Daarin staan de volgende gegevens:

- Verslag werkwijze / uitgevoerde handelingen
- Inschatting van risico op ernstig nadeel voor betrokkene en/of zijn omgeving
- Wat is al gedaan om het ernstig nadeel te voorkomen, met welk resultaat
- Is betrokkene bereidwillig om zorg te accepteren, plus onderbouwing van de bereidwilligheid cq. weigering
- Ligt aan gedrag waarschijnlijk een psychische stoornis ten grondslag, plus onderbouwing
- Welke zorg heeft betrokkene (waarschijnlijk) nodig
- Zorghistorie
- Is hulpverlening betrokken, cq. is er sprake van zorgmijding
- Wat kan betrokkene zelf doen
- Wat kan de omgeving van betrokkene doen
- Contactgegevens van contactpersonen (vertegenwoordiger(s), essentiële naasten e.d.)
- is een aanvraag tot voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging nodig

Beleidsadvies

Het beleidsadvies is aanvullend op de zorgrapportage, om de procedurele juistheid van het verkennend onderzoek te kunnen beoordelen. Het advies is ondersteunend voor het college van B&W, voordat een besluit genomen om de melding / verkennend onderzoek door te zetten naar de officier van justitie voor de voorbereiding van een zorgmachtiging. De gegevens in het beleidsadvies zijn:

- Gevolgde procedure, zijn er procedurele fouten geconstateerd
- Toelichting op de gevolgde procedure
- Visie van belanghebbenden
- Advies aan B&W ten aanzien van de 'aanvraag voorbereiding verzoekschrift voor een zorgmachtiging', plus toelichting

2.4 Te ontvangen gegevens van andere partijen

Voor het verwerken van een melding en de uitvoering van het verkennend onderzoek ontvangt de gemeente persoonsgegevens van de volgende partijen:

Van de melder:

- gegevens over de melding
- gegevens over de melder
- eventueel de gegevens over het van toepassing zijn van een essentiële naaste

Van de (mogelijke) patiënt:

- gegevens over de melding en over de patiënt (voor zover die persoon bereid is die gegevens te verstrekken)

Van bij de casus betrokken partijen (zoals politie, zorgpartijen, Zorg- en Veiligheidshuis, Veilig Thuis e.d)

- gegevens over betrokkene en de situatie, voor zover noodzakelijk van belang voor het het verkennend onderzoek. N.B. zie de toelichting hieronder in paragraaf 2.6.2 over de grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens verkregen van derden in het verkennend onderzoek.

2.5 Te verstrekken gegevens aan andere partijen

In het verwerken van een melding en de uitvoering van het verkennend onderzoek verstrekt de gemeente persoonsgegevens van de volgende partijen:

Aan de essentiële naaste:

- De uitkomst van het verkennend onderzoek
- De beslissing van het college van B&W om wel / niet bij de Officier van Justitie een aanvraag te doen tot voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging

N.B. Als de melder géén essentiële naaste is, wordt er over het verkennend onderzoek géén nadere informatie verstrekt aan de melder. Er wordt dus géén informatie verstrekt over de uitkomst van het verkennend onderzoek of over eventuele vervolgacties (zoals het indienen van een aanvraag voor een zorgmachtiging).

Aan de officier van justitie:

- Een aanvraag tot voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging (zie hiervoor verder de toelichting in hoofdstuk 3 hieronder)

Aan andere hulpverleningspartijen (Meldpunt Bemoeizorg, Veilig Thuis, e.d.)

- Gegevens over de persoon die zorg behoeft
- Gegevens over welke (niet verplichte) hulp benodigd is

Als de uitkomst van het verkennend onderzoek is om géén zorgmachtiging aan te vragen, is het wellicht wél nodig dat andere hulp wordt verleend. N.B. het doel van de Wvggz is juist om verplichte zorg te voorkomen, en om betrokkene waar mogelijk toe te leiden naar andere vormen van (vrijwillige) zorg. In dat geval moet de gemeente die betreffende partijen informeren over de situatie, en over welke zorg nodig is. Zie de toelichting hieronder in paragraaf 2.6.2 over de grondslag voor het verstrekken van persoonsgegevens aan derden, naar aanleiding van het verkennend onderzoek.

2.6 Grondslagen voor de gegevensverwerking

2.6.1 Wettelijke verplichtingen tot gegevensverwerking

De grondslagen voor de hierboven genoemde verwerkingen met betrekking tot de melding zijn:

- Gegevens over de melding: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 5:1 Wvggz
- Gegevens over de melder: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 5:2 lid 2 en lid 7 Wvggz
- Gegevens over de essentiële naaste: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 5:2 lid 3 en lid 5 Wvggz
- Gegevens over de persoon waar de melding betrekking op heeft, voor zover verkregen van de melder: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 5:1 Wvggz
- Gegevens over de melding en de persoon waar de melding betrekking op heeft, voor zover verkregen van de betreffende persoon: art. 6 lid 1 sub a AVG jo. art. 5:1 Wvggz
- Gegevens ten behoeve van de triage: art. 6 lid sub e AVG jo. art. 5:2 lid 1 Wvggz jo. art. 3:3 Wvggz

Voor zover deze gegevens voor het verkennend onderzoek zijn verkregen van melder en/of de persoon, die verplichte zou moeten krijgen:

- Gegevens voor de inhoud van het verkennend onderzoek: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 5:2 lid 2 Wvggz.

Waar de gegevens zijn verkregen uit andere bronnen, is de grondslag gecompliceerder, en sterk afhankelijk van de specifieke situatie van betrokkene en de inhoud van de melding. Zie hiervoor de toelichting hieronder in paragraaf 2.6.2.

De grondslag voor de verwerking van het beleidsadvies is:

- Gegevens in het beleidsadvies: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 5:2 lid 3 Wvggz.

2.6.2 Gegevensdeling met andere partijen in het kader van het verkennend onderzoek

Voor een goede afweging in het verkennend onderzoek kan het noodzakelijk zijn om informatie over de betrokkene op te vragen bij andere partijen, zoals bijvoorbeeld de politie, Veilig Thuis, het Zorg- en Veiligheidshuis, een behandelend arts, een meldpunt bemoeizorg, of andere (gemeentelijke) hulpverleners.

Informatie van dergelijke partijen kan noodzakelijk zijn om in het verkennend onderzoek een goede afweging te kunnen maken of verplichte ggz mogelijk aan de orde is. Het gaat dan om informatie die bijvoorbeeld de melding versterkt, of juist ontkracht.

Het is ook mogelijk dat de informatie juist noodzakelijk is *ter voorkoming* van verplichte ggz en voor de juiste doorgeleiding van betrokkene naar andere vormen van (vrijwillige) zorg. Opgemerkt zij, dat het voorkomen van verplichte ggz een uitdrukkelijk doel van de wet is. Het vinden van een andere partij, die passende hulp kan verlenen – ter voorkomen van de verplichte ggz - is daarmee een essentieel onderdeel van de gemeentelijke uitvoering van de Wvvgz.

In de Wvvgz is géén uitdrukkelijke grondslag opgenomen voor het bevragen van andere partijen in het kader van het verkennend onderzoek. Er is ook géén grondslag in de Wvvgz aanwezig om naar aanleiding van het verkennend onderzoek andere partijen te verzoeken om andere vormen van (vrijwillige) zorg te verlenen.³

N.B. Gegevensdeling met andere partijen in het kader van het verkennend onderzoek is juridisch gecompliceerd. De noodzakelijke gegevensdeling (met name: welke partijen mogen beraagd worden) is sterk afhankelijk is van de casus. Of er wel of niet informatie gedeeld kan worden, wordt verder in belangrijke mate bepaald door aanvullende afspraken over zorgvuldigheid rondom de gegevensdeling tussen partijen. Vanuit de VNG zal de komende maanden een nader advies volgen over gegevensdeling met derden in het verkennend onderzoek.

Als het verkrijgen van gegevens van andere partijen toch noodzakelijk is voor het verkennend onderzoek, is in de tussentijd de geadviseerde werkwijze:

1. Gegevensdeling ter voorkoming van het ernstig nadeel (art. 8:29)

Art. 8.29 Wvvgz biedt de grondslag voor het delen van gegevens ter voorkoming of beperking van het ernstig nadeel. Dit artikel regelt dat de burgemeester, de geneesheer-directeur (ggz), de officier van justitie en de politie álle gegevens met elkaar mogen delen, die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de Wvvgz én noodzakelijk zijn ter voorkoming van het ernstig nadeel.

Let op: dit artikel biedt een grondslag voor de burgemeester (en dus niet voor het college van B&W, dat het verkennend onderzoek uitvoert), om gegevens te delen met de genoemde partijen. Het gaat expliciet over het voorkomen van ernstig nadeel. Het biedt dus niet een grondslag voor gegevensdeling in het verkennend onderzoek in het algemeen. De burgemeester kan wel deze taak opdragen aan de partij, die ook het verkennend onderzoek doet. Daarmee is er binnen het verkennend onderzoek een grondslag om met de geneesheer-directeur, de politie, de officier van justitie en zorgverlener informatie te delen, die van belang is om het ernstig nadeel te voorkomen.

2. Gegevensdeling met andere partijen op grond van hún wettelijke taak en grondslag

³ Zoals hierboven gesteld is in de Wvvgz alleen geregeld dat in het verkennend onderzoek gegevens kunnen worden verkregen van melder of van betrokkene. In dat geval is de grondslag art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 5:2 lid 2 Wvvgz.

Op grond van enkele materiewetten kunnen partijen, zonder toestemming van betrokkene informatie delen ten behoeve van zorg of ter bescherming van de openbare orde of veiligheid. De grondslagen voor gegevensdeling zijn in dat geval art. 6 lid 1 sub e AVG (taak van algemeen belang) in combinatie met de betreffende materie-wet:

- Voor de burgemeester (taken en bevoegdheden op het gebied van OOV): art. 172 Gemeentewet
- Voor de gemeente: (jeugdwet, wmo, participatiewet en schuldhulpverlening): art. 2.3.1 t/m 2.3.5 Wmo 2015, art 2.3 en 2.4 Jeugdwet, art.7.1 Participatiewet, en art. 3 Wet Schuldhulpverlening
- Voor de politie: art. 20 Wet Politiegegevens
- Voor het Openbaar Ministerie (justitiële, strafvorderlijke of tenuitvoerleggingsgegevens): art. 39f en 51c van de Wjsg.
- Voor Veilig Thuis: art. 4.1.1 Wmo 2015, met inachtneming van het Handelingsprotocol Veilig Thuis 2019
- Voor de GGD (uitvoering taken in het kader van bemoeizorg en de openbare ggz): art. 1.2.1 sub a Wmo 2015

Deze grondslagen kunnen gebruikt worden om samen te werken met de genoemde partijen, en om vanuit het verkennend onderzoek na te gaan of er samenhang met de betreffende taak. Ook kan bekeken worden, of dat het nodig, c.q. mogelijk is dat vanuit het verkennend onderzoek betrokkene wordt doorgeleid naar de betreffende dienstverlening (ter voorkoming van, en in plaats van de verplichte ggz).

De werkwijze is in dit geval vergelijkbaar met de wijze van gegevensdeling in het Zorg- en Veiligheidshuis, zie hiervoor het Handvat Gegevensdeling Zorg en Veiligheid.⁴

Een nadere uitwerking van de grondslagen voor gegevensdeling is te vinden in art. 6.4 van het model privacyprotocol voor de Zorg- en Veiligheidshuizen.⁵

Het verdient (ernstige) aanbeveling om de op deze manier georganiseerde gegevensuitwisseling met de alle betrokken partijen in een convenant te regelen, met een privacyprotocol als bijlage. Het model privacyprotocol Zorg- en Veiligheidshuizen kan hierbij als basis kan dienen.

3. Voor het doorgeleiden van betrokkene naar niet verplichte zorg kan worden aangesloten op de werkwijze in de bemoeizorg

De wijze van gegevensdeling in de bemoeizorg is beschreven in de 'Handreiking Gegevensuitwisseling in de Bemoeizorg'⁶. De grondslag is in dat geval art. 6 lid 1 sub a AVG (toestemming betrokkene). Die toestemming moet expliciet en specifiek zijn. In de toestemmingsverklaring moet zijn opgenomen

⁴ <https://www.veiligheidshuizen.nl/doc/Handvat-Gegevensuitwisseling-bij-samenwerking-rond-casuïstiek-in-het-zorg-en-veiligheidsdomein-versie-2.0-nv.docx.pdf>

⁵ https://www.veiligheidshuizen.nl/nieuws/2018/040518_modelconvenant-en-protocol-voor-de-zorg-en-veiligheidshuizen-beschikbaar#.XhTtd0BFywc

⁶ Zie

<https://www.ggznederland.nl/uploads/publication/Handreiking%20Gegevensuitwisseling%20in%20de%20bemoeizorg.pdf>. N.B. Voorzien is dat begin 2020 een nieuwe versie van de handreiking wordt gepubliceerd, waarin uitgebreider wordt ingegaan op de (on)mogelijkheden van gegevensdeling rondom bemoeizorg. Die werkwijze geldt dan *mutatis mutandis* ook voor het verkennend onderzoek Wvvgz.

welke gegevens, bij welke partij worden opgevraagd, en dat die gegevens alleen voor het verkennend onderzoek, of voor de toeleiding naar andere vormen van zorg worden gebruikt. Als het medische gegevens betreft, moet *aanvullend* ook nog toestemming in de zin van de WGBO worden verkregen, om het medisch beroepsgeheim van de behandelaar te kunnen doorbreken (BW boek 7 Afdeling 5 art. 457 lid 1).⁷

⁷ De AVG en de WGBO staan naast elkaar en gelden tegelijkertijd. Het kan dus zo zijn, dat de gemeente (op grond van de AVG) een wettelijke grondslag of toestemming van betrokkene heeft om informatie bij een zorgverlener op te vragen, maar dat de zorgverlener tegelijkertijd (op grond van de WGBO) oordeelt dat de grond onvoldoende is om zijn medisch beroepsgeheim te doorbreken. In dat geval heeft de gemeente het recht (op grond van de AVG) om de vraag te stellen, en de medische zorgverlener het recht (op grond van de WGBO) om het antwoord te weigeren. Resultaat is dat de gevraagd informatie niet verstrekt mag worden. Het is van belang om bij het vragen om verstrekking van medische gegevens hiermee rekening te houden.

3 Voorbereiden en uitvoeren zorgmachtiging (art. 5:3 en 5:4 Wvggz)

3.1 Beschrijving van de verwerking

Het doel van een zorgmachtiging is, dat als sprake is van ernstig nadeel, en iemand (psychische) zorg nodig heeft, maar die niet vrijwillig wil ontvangen, die persoon op last van de rechter toch daartoe kan worden gedwongen.

Om tot een zorgmachtiging te komen moet een aanvraag daartoe bij de officier van justitie worden ingediend. De officier van justitie bereid dan een verzoek aan de rechtbank voor. De rechter doet uitspraak over het toekennen van een zorgmachtiging.

De gemeente kan op grond van de wet (art. 5:3) de voorbereiding van een zorgmachtiging aanvragen bij de officier van justitie. (Naast de gemeente kan ook een geneesheer directeur, een zorgverlener of de politie een aanvraag voor een zorgmachtiging doen, maar die verwerkingen gaan buiten de gemeente om en vallen daarom buiten het bestek van deze gemeentelijke DPIA).

Er zijn drie mogelijkheden, naar aanleiding waarvan de gemeente een aanvraag voor een zorgmachtiging kan doen:

1. Op eigen initiatief (art. 5:3)
2. Naar aanleiding van een melding en een verkennend onderzoek (art. 5:2 lid 3)
3. Naar aanleiding van een melding door een essentiële naaste, waarbij de gemeente op grond van het verkennend onderzoek een aanvraag voor een zorgmachtiging niet noodzakelijk acht, maar de essentiële naaste desalniettemin van mening blijft, dat verplichte zorg noodzakelijk is (art. 5:2 lid 5).

Als de officier van justitie besluit een aanvraag vanuit de gemeente niet door te zetten naar de rechtbank (art. 5:11), dan meldt de officier van justitie dat aan de gemeente. De gemeente kan dan de officier van justitie vragen de aanvraag alsnog wel door te zetten (art. 5:18 lid 1).

Ook de melder (als dat een essentiële naaste is) kan vragen de aanvraag alsnog door te zetten (art. 5:18 lid 2). Om de melder daartoe in staat te stellen moet de gemeente de melder uiteraard kunnen informeren over de beslissing van de officier van justitie (art. 5:16 lid 2). Als de essentiële naaste doorzetting wenst, dan doet de gemeente daartoe de aanvraag bij de officier van justitie.

Als de zorg op grond van de zorgmachtiging tijdelijk wordt onderbroken dan kan de geneesheer-directeur de gemeente daarover informeren (art. 8:17 lid 8). De gemeente mag alleen geïnformeerd worden, als dat noodzakelijk is voor het goed functioneren van betrokkene in de maatschappij (bijvoorbeeld waar de zorg raakt aan een bijstandsuitkering, schuldhulpverlening of Wmo-zorg).

De geneesheer-directeur beslist over de beëindiging van de verplichte zorg in het kader van een zorgmachtiging. In dat geval overlegt de geneesheer-directeur eerst met (onder andere) de gemeente (art. 8:18 lid 3 sub b). De geneesheer-directeur kan de gemeente informeren over de

beëindiging van de verplichte zorg, voor zover dat nodig is voor het goed functioneren van betrokkene in de maatschappij (art. 8:18 lid 11).

3.2 Doel van de verwerking

Het doel van de verwerking van persoonsgegevens door de gemeente bij het aanvragen of uitvoeren van een zorgmachtiging is:

1. Informeren van de officier van justitie over het verzoek om een zorgmachtiging voor te bereiden
2. Informeren van de melder (als de melding is gedaan door een essentiële naaste), in de volgende gevallen:
 - a. bij het indienen van de aanvraag bij de officier van justitie (art. 5:4)
 - b. als de officier van justitie besluit een aanvraag niet door te zetten naar de rechtbank (art. 5:11)
3. Bepalen welke gemeentelijke zorg na, of aanvullend op, de verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging nodig is, als
 - a. een zorgmachtiging tijdelijk wordt onderbroken (art. 8:17 lid 8)
 - b. de zorgmachtiging wordt beëindigd (art. 8:18 lid 11)

3.3 Te verwerken persoonsgegevens

Beslissing B&W en aanvraag voorbereiding verzoekschrift zorgmachtiging

Het college van B&W (de gemeente) beslist of het resultaat van het verkennend onderzoek wordt doorgezeten naar de officier van justitie, om een verzoekschrift voor een zorgmachtiging voor te bereiden. De gegevens in het besluit, c.q. de aanvraag zijn:

- Identificerende gegevens aanvrager, organisatie, naam, functie, werkadres, telefoon, e-mail
- Identificerende gegevens betrokkene, naam, verblijfadres, woonplaats, vindplaats
- Aanleiding tot het verzoek, feiten, omstandigheden, vermoeden van psychische stoornis (eventueel zorgrapport nav verkennend onderzoek als bijlage toevoegen)
- Indicatie voor ernstig nadeel
- Zorghistorie
- Contactgegevens van contactpersonen
- Relevante bijlagen (nav verkennend onderzoek).

Deze gegevens worden gestuurd aan de officier van justitie.

Informeren melder over aanvraag voorbereiding zorgmachtiging

Als de melder een essentiële naaste is, dan informeert de gemeente de melder over het wel of niet doorzetten van het verkennend onderzoek naar de officier van justitie.

Die kennisgeving aan de melder bevat de volgende gegevens:

- Melding betreft datum, naam betrokkene
- Uitkomst van procedure: aanvraag voor voorbereiding zorgmachtiging wel / niet ingediend
- Motivatie bij de beslissing (alleen als aanvraag niet is ingediend)
- Uitleg over vervolprocedure voor melder (alleen als aanvraag niet is ingediend)
- Contactgegevens gemeente voor verdere toelichting

N.B. Als de melder géén essentiële naaste is, vindt er géén terugkoppeling plaats naar de melder, op grond van art. 5:2 lid 4.

Informatie over beëindiging of wijziging van de verplichte zorg

Als de verplichte zorg verandert, of wordt beëindigt, dan kan de geneesheer-directeur de gemeente daarover informeren. De verstrekking van de gegevens kan alleen als de informatie relevant is voor het goed functioneren van betrokkene in de maatschappij. De te verstrekken informatie omvat:

- Identificerende gegevens betrokkene
- Identificerende gegevens zorgverlener
- Aanleiding voor de melding (wijziging zorg, beëindiging zorg, beëindiging zorgmachtiging), feiten, omstandigheden
- Gegevens over de gewijzigde zorg, voor zover relevant voor het maatschappelijk functioneren (te beoordelen door de geneesheer-directeur)
- Verblijfplaats van betrokkene, plaats van de zorgverlening
- Zorghistorie, voor zover relevant
- Contactgegevens van contactpersonen

3.4 Te ontvangen gegevens van andere partijen

In het voorbereiden of uitvoeren van de zorgmachtiging ontvangt de gemeente van de volgende partijen gegevens:

Van de officier van justitie:

- Melding over het niet doorzetten van een aanvraag zorgmachtiging

Van de geneesheer-directeur:

- Onderbreking van de zorg
- Beëindiging van de zorgmachtiging
- Beëindiging of aanpassing van de verplichte zorg (voor zover relevant voor het goed functioneren van betrokkene in de maatschappij)

Van de essentiële naaste:

- Verzoek om een (niet doorgezette) aanvraag zorgmachtiging, alsnog door te zetten naar de rechtbank

3.5 Te verstrekken gegevens aan andere partijen

In het voorbereiden of uitvoeren van de zorgmachtiging kan de gemeente aan de volgende partijen gegevens verstrekken:

Aan de officier van justitie:

- Een aanvraag voorbereiding verzoekschrift zorgmachtiging
- Een verzoek om een (niet doorgezette) aanvraag zorgmachtiging alsnog door te zetten naar de rechtbank

Aan de essentiële naaste:

- Beslissing officier van justitie over voorbereiden zorgmachtiging

3.6 Grondslagen voor de gegevensverwerking

De grondslagen voor de hierboven genoemde verwerkingen met betrekking tot het aanvragen van een zorgmachtiging, of het uitvoeren daarvan zijn:

- Aanvraag zorgmachtiging door de gemeente bij de officier van justitie: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 5:3 Wvggz.
- Aanvraag zorgmachtiging door de gemeente bij de officier van justitie, naar aanleiding van een melding en een verkennend onderzoek: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 5:2 lid 3 Wvggz en art. 5:18 lid 2 Wvggz
- Aanvraag zorgmachtiging door de gemeente bij de officier van justitie, naar aanleiding van een melding door een essentiële naaste: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 5:2 lid 4 en lid 5 Wvggz
- Beslissing over wel / niet doorzetten aanvraag zorgmachtiging: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 5:11 Wvggz
- Informeren essentiële naaste over beslissing officier van justitie: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 5:16 lid 2 Wvggz
- Tijdelijke onderbreking zorgmachtiging: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 8:17 lid 8 Wvggz
- (Overleg over) beëindiging zorgmachtiging: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 8:18 lid 3 sub b Wvggz
- (Overleg over) beëindiging verplichte zorg: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 8:18 lid 11 Wvggz

4 Uitvoeren crisismaatregel (art. 7:1 - 7:11 Wvvggz)

4.1 Beschrijving van de verwerking

Het doel van een crisismaatregel is om bij onmiddellijk dreigend ernstig nadeel, of bij een ernstige crisissituatie, (psychische) zorg te kunnen verlenen aan iemand die daar geen toestemming voor geeft.

De crisismaatregel wordt opgelegd door de burgemeester (art. 7:1 lid 1), of een daartoe gemandateerde wethouder (art. 7:1 lid 2).

De zorg binnen een crisismaatregel moet gericht zijn op het zoveel en zo snel mogelijk oplossen van het ernstig nadeel, of de crisis. Er moet een ernstig vermoeden zijn dat het nadeel is veroorzaakt door een psychische stoornis. (Omdat bij een crisismaatregel snel moet worden gehandeld, is de precieze psychische achtergrond van de problematiek niet altijd meteen met zekerheid vast te stellen, en is een ernstig vermoeden voldoende.)

De Wvvggz stelt dat verplichte zorg het 'ultimum remedium' is. Dat betekent dat de verplichte zorg alleen kan worden ingezet als:

1. Er geen alternatief is. Er is geen enkele vorm van vrijwillige zorg die het ernstig nadeel kan afwenden en waar de patiënt mee instemt.
2. De verplichte zorg proportioneel is. De verplichte zorg moet in verhouding staan tot het beoogde doel ervan. Het verplicht moeten opleggen van zorg wordt afgewogen tegen het ernstig nadeel dat ontstaat als er geen verplichte zorg wordt toegepast.
3. De verplichte zorg effectief is. Het moet aannemelijk zijn dat de verplichte zorg het gewenste resultaat zal hebben, namelijk dat het ernstig nadeel wordt afgewend.

De burgemeester moet, in zijn beslissing tot een crisismaatregel afwegen of aan deze voorwaarden is voldaan. De informatie die de burgemeester ontvangt (van de psychiater, de officier van justitie en eventueel van de politie of de zorgverantwoordelijke) dient om deze afweging te kunnen maken.

De burgemeester ontvangt, voordat hij besluit tot een crisismaatregel de volgende informatie:

1. Van de psychiater, een medische verklaring (art. 7:1 lid 3).
2. Van de officier van justitie aanvullende informatie over eerder afgegeven machtigingen op grond van de BOPZ of de Wvvggz (art. 7:1 lid 4).

N.B. In de medische verklaring neemt de psychiater op wat het ernstig nadeel is, en hoe dit kan worden weggenomen. Daarvoor mag de psychiater strafrechtelijke gegevens opvragen bij de officier van justitie en bij de politie (art. 7:1 lid 5). Deze gegevens deelt de psychiater niet met de burgemeester, en vallen daarmee buiten het bestek van deze DPIA.

Voordat de burgemeester een crisismaatregel neemt, moet hij eerst zorgen dat betrokkene in staat is gesteld om te worden gehoord (art. 7:1 lid 3 sub b). Het doel van het horen is te zorgen dat betrokkene zijn kant van de situatie kan toelichten, zodat de burgemeester dit in zijn oordeel kan meewegen. Het horen kan door de burgemeester zelf gedaan worden, maar de wet schrijft dit niet voor. In de praktijk zal in de meeste gemeente het horen worden gedaan door een andere partij, die

daartoe is aangewezen (bijvoorbeeld de GGD, of het meldpunt dat de Wvzgz-meldingen verwerkt). De psychiater kan in zijn medische verklaring aangeven dat het horen van betrokkene niet mogelijk is. Van het hoorgesprek kan (via het Khonraad-systeem) een audio-opname worden gemaakt, zodat de burgemeester het gesprek kan terugluisteren. De audio-opname wordt alleen gedeeld met de burgemeester als betrokkene daar expliciet toestemming voor heeft gegeven.

Als betrokkene onvoldoende Nederlands spreekt, kan hij zich in het hoorgesprek laten bijstaan door een tolk (art. 1:8 lid 2). Op grond hiervan mag de gemeente, als dat nodig is, persoonsgegevens delen met de tolk. (het aanschakelen van de tolk, en het informeren van de tolk verloopt automatisch via het Khonraad-systeem).

Voorafgaand aan een crisismaatregel kunnen aangewezen partijen gedurende korte tijd noodzakelijke (onvrijwillige) zorg verlenen (art. 7:3). Dit kan alleen in voorbereiding op een crisismaatregel, en voor maximaal 18 uur. Degene die de voorafgaande verplichte zorg levert informeert de burgemeester (en de zorgaanbieder) daarover (art. 7:3 lid 7).

Op grond van de wet heeft betrokkene het recht zich te laten bijstaan door een advocaat. Daarnaast kan betrokkene worden ondersteund door een patiëntvertrouwenspersoon (pvp). Betrokkene kan bezwaar maken tegen het toevoegen van een advocaat. Voor de ondersteuning vanuit de pvp is de expliciete toestemming van betrokkene nodig, om de pvp te kunnen informeren.⁸

Het is de taak van de burgemeester om te bewaken dat betrokkene op de mogelijkheid van een advocaat en van een patiëntvertrouwenspersoon is gewezen. Als betrokkene ondersteuning van een pvp wenst, dan geeft de burgemeester de persoonsgegevens (contactgegevens) van betrokkene door aan de Stichting PVP. De Stichting PVP zorgt vervolgens dat een pvp wordt toegevoegd, en dat de betreffende pvp de contactgegevens van betrokkene ontvangt.

De vraag aan betrokkene over de advocaat en de pvp wordt gesteld tijdens het hoorgesprek. Ook de registratie van het niet bezwaar respectievelijk de toestemming wordt tijdens het hoorgesprek in het Khonraad-systeem vastgelegd.

Als de burgemeester een besluit tot een crisismaatregel heeft genomen, informeert hij de volgende partijen:

1. De betrokkene (en eventueel zijn vertegenwoordiger), zijn advocaat, de geneesheer directeur, de inspectie en de officier van justitie. Deze partijen ontvangen het besluit over de crisismaatregel en ontvangen daarbij de medische verklaring (art. 7:2 lid 2).
2. De patiëntvertrouwenspersoon, zodat die de betrokkene bijstand kan bieden. De burgemeester verstrekt alleen de persoonsgegevens (NAW en identificerende gegevens) over betrokkene en alleen met diens toestemming (art. 7:2 lid 5).
3. De zorgaanbieder, om de verplichte zorg in gang te kunnen zetten. De zorgaanbieder ontvangt de medische verklaring (art. 7:2 lid 6).

⁸ Let op het verschil van de invloed die betrokkene heeft op het toewijzen van een advocaat en een patiëntvertrouwenspersoon. Betrokkene *kan bezwaar maken* tegen een advocaat *en moet toestemming geven* voor een pvp. Als betrokkene niets zegt (bijvoorbeeld omdat hij niet aanspreekbaar is), zal dus *by default* wél een advocaat worden toegewezen, en *niet* de pvp worden geïnformeerd.

Een crisismaatregel duurt in beginsel maximaal 3 dagen (art. 7:4). Deze periode kan worden verlengd tot maximaal 3 weken. Om de crisismaatregel te verlengen, moet de officier van justitie, binnen 3 dagen, de rechter verzoeken om de crisismaatregel voort te zetten. De rechter beslist over de voortzetting van de crisismaatregel (art. 7:8 lid 3). N.B. De burgemeester of de gemeente worden niet geïnformeerd over de beslissing van de rechter.

Een crisismaatregel eindigt als de periode (3 dagen, of de verlengde periode) afloopt (art. 7:5 lid 1), of als de geneesheer-directeur daartoe beslist (art. 7:5 lid 2). Voorafgaand aan de beëindiging moet de geneesheer-directeur met (onder andere) de burgemeester en de gemeente overleggen of er geen onaanvaardbare maatschappelijke risico's zijn met de beëindiging van de crisismaatregel (art. 8:18 lid 3 sub b)

De officier van justitie kan de rechter verzoeken om een crisismaatregel voort te zetten in een zorgmachtiging (art. 7:11). De burgemeester of de gemeente hebben geen rol in deze procedure, en ontvangen dus ook geen informatie daarover.

De burgemeester zorgt en bewaakt dat binnen 24 uur na het besluit van de crisismaatregel de noodzakelijk geachte zorg wordt gestart (art. 8:1 lid 2). (N.B. dit geldt alleen voor de crisismaatregel zelf. De uitvoering van de voortzetting van de crisismaatregel wordt door de officier van justitie bewaakt.)

Bij de uitvoering van de crisismaatregel kan de burgemeester ondersteuning vragen van zorgverleners (art. 8:1 lid 4), of van de politie (art. 8:1 lid 5).

In de uitvoering van de crisismaatregel (of eigenlijk in bredere zin: in de uitvoering van de wet) kunnen de burgemeester, de geneesheer-directeur, de zorgverlener, de officier van justitie en de politie alle informatie met elkaar delen die nog noodzakelijk of relevant is voor het uitvoeren van de crisismaatregel, én die noodzakelijk is om het ernstig nadeel weg te nemen (art. 8:29).

In de wet zijn tenslotte enkele aanvullende (informatie)verplichtingen opgenomen voor de burgemeester:

- De burgemeester kan verplicht worden te verschijnen in een beroepsprocedure (art. 7:6 lid 2)
- De burgemeester kan verplicht worden als getuige te verschijnen voor de rechter in het proces ter voorbereiding op een zorgmachtiging (art. 7:6 lid 2 jo. art. 6:1 lid 5)

4.2 Doel van de verwerking

Het doel van de verwerking van persoonsgegevens door de burgemeester bij het uitvoeren van een crisismaatregel is:

1. Beslissen over het verlenen van een crisismaatregel
2. Voorafgaande verplichte zorg mogelijk maken
3. Informeren van de partijen voor de uitvoering van de crisismaatregel
4. Informeren van betrokkene, zijn advocaat en zijn patiëntvertrouwenspersoon, om de rechten van betrokkene te kunnen waarborgen
5. Horen van betrokkene, om zijn rechten te kunnen waarborgen
6. Zorgen dat de zorg in het kader van de crisismaatregel wordt verleend

4.3 Te verwerken persoonsgegevens

Mandateren wethouder tot uitvoeren crisismaatregel

De burgemeester kan een wethouder mandateren om de crisismaatregel op te leggen. Het mandateringsbesluit bevat:

- Naam en identificatiegegevens van de wethouder
- Reikwijdte van het mandaat

Melding van mogelijke crisismaatregel en tijdelijke verplichte voorafgaande zorg

Een melding van een mogelijke crisismaatregel kan worden gedaan door bijvoorbeeld de politie, een ambulance medewerker of een psychiater. Voorafgaand aan het besluit tot een crisismaatregel kan een daartoe bevoegde (op grond van art. 7:3 lid 4 Wvvgz) hulpverlener tijdelijk (maximaal 18) verplichte zorg voorafgaand aan de crisismaatregel verlenen. Hiervoor verwerkt de gemeente de volgende gegevens:

- Wordt er tijdelijke zorg verleend
- Wie levert de tijdelijke zorg
- Startdatum en tijd tijdelijke zorg
- Uiterste einddatum en tijd verplichte zorg (automatisch gegenereerd obv start datum en tijd)
- Daadwerkelijke einddatum en tijd van tijdelijke zorg
- Geleverde tijdelijke verplichte zorg (conform art. 3:2 lid 2 Wvvgz)

Deze gegevens worden door de bevoegde hulpverlener aan de burgemeester gemeld.

Horen van betrokkene

In de voorbereiding van een crisismaatregel heeft betrokkene het recht om gehoord te worden. De burgemeester moet dit mogelijk maken (art. 7:1 lid 3 sub b). De psychiater, die bezig is een medische verklaring op te stellen kan de burgemeester (c.q. de hoorfunctie) informeren over

- identificerende gegevens betrokkene
- vaststelling dat horen van betrokkene wel / niet mogelijk is
- motivatie, toelichting daarbij

Bij het horen worden door de hoorfunctie de volgende gegevens verwerkt:

- identificerende gegevens betrokkene
- toestemming voor het horen
- toestemming voor een audio-opname van het horen
- toestemming voor verstrekken persoonsgegevens aan de patiëntvertrouwenspersoon
- geen bezwaar tegen toevoegen van een advocaat
- verkregen visie van betrokkene
- overige omstandigheden aangedragen door betrokkene

N.B. Als het horen niet door de burgemeester zelf gedaan wordt, moet degene die het horen wel doet daartoe bevoegd zijn via een delegatiebesluit of een mandatering.

Opstellen medische verklaring en eerdere verplichte zorg

De burgemeester ontvangt van de psychiater in de medische verklaring de volgende gegevens:

- Gegevens over betrokkene: naam, geboortedatum, adres, woonplaats, huidige verblijfsadres, instelling waarin betrokkene verblijft

- Contactgegevens betrokkene: telefoon, e-mail
- Gegevens huisarts, naam huisarts, adres, vestigingsplaats, telefoonnummer, wel / niet overlegd met huisarts, uitkomst overleg
- Uitkomsten onderzoek: wanneer onderzocht, welke bevindingen, is er sprake van een psychische stoornis, (vermoedelijke) diagnose
- Vaststelling ernstig nadeel: is er vermoeden van onmiddellijk dreigend ernstig nadeel voor betrokkene of zijn omgeving, welk nadeel (conform art. 1:1 sub 2 Wvggz), welke gedraging of symptomen zijn waargenomen, is het ernstig nadeel veroorzaakt door de (vermoedelijke) psychische stoornis
- Indicatie van urgentie voor verplichte zorg
- Zorghistorie
- Is het mogelijk vrijwillige zorg te verlenen, waarom niet
- Beoogde verplichte zorg, voorgestelde maatregelen, welk zorg (conform art. 3:2 lid 2 Wvggz) is onmiddellijk noodzakelijk, neemt deze zorg het ernstig nadeel weg
- Is er sprake van verzet, door betrokkene zelf, door vertegenwoordiger(s) of voogd
- Overige toelichting of relevante informatie voor beoordeling van de crisismaatregel.

De medische verklaring moet conform het standaard-informatieproduct worden opgesteld. Doordat de psychiater de medische verklaring in het Khonraad-systeem invult, en de burgemeester de verklaring eveneens via het Khonraad-systeem ontvangt, is geborgd dat de medische verklaring aan de vastgestelde standaard voldoet.

In aanvulling op de medische verklaring verstrekt de psychiater aan de burgemeester de zorgcontext:

- Contactgegevens van de beoogde zorgaanbieder, geneesheer-directeur, zorgverantwoordelijke
- Contactgegevens en locatie van eventuele accommodatie

Ten behoeve van de medische verklaring ontvangt de psychiater van de burgemeester de volgende gegevens:

- Contactgegevens betreffende gemeente
- Identificerende gegevens dienstdoende bestuurder, contactgegevens.

Indien noodzakelijk geacht kunnen de burgemeester en de psychiater telefonisch contact met elkaar hebben, om bijvoorbeeld nadere toelichting te ontvangen, of te overleggen over onderdelen uit de medische verklaring.

In aanvulling op de medische verklaring (door de psychiater) kan de officier van justitie de volgende gegevens verstrekken aan de burgemeester:

- identificerende gegevens betrokkene
- Eerder afgegeven crisismaatregelen of zorgmachtigingen Wvggz, of eerdere inbewarinstellingen op grond van de BOPZ

Deze informatie wordt via een system-to-system koppeling tussen het Khonraad-systeem en het systeem van het Openbaar Ministerie aan de burgemeester verstrekt.

Beslissing tot het nemen van een crisismaatregel

De burgemeester neemt de beslissing tot een crisismaatregel op grond van de volgende documenten / gegevens:

- De medische verklaring
- De telefonische toelichting door de psychiater op de medische verklaring
- De van de officier van justitie ontvangen gegevens over eerdere verplichte zorg
- Het hoorverslag
- De audio-opname van het hoorgesprek
- De door de psychiater aangeleverde gegevens over de zorgaanbieder, zorgverantwoordelijke, geneesheer-directeur en accommodatie (zorgcontext).

De burgemeester vermeldt in de crisismaatregel in elk geval:

- Identificerende gegevens van de betrokkene: BSN, naam, woonadres, huidige verblijfplaats
- Noodzakelijke zorg
- Contactgegevens van zorgaanbieder, geneesheer-directeur en zorgverantwoordelijke, belast met de uitvoering van de verplichte zorg
- Of betrokkene is gehoord, zo nee, reden waarom niet
- Of betrokkene is gewezen op de mogelijkheid van een patiëntvertrouwenspersoon
- informatie over mogelijkheid op beroep tegen de crisismaatregel (op grond van art. 7:6 lid 1 Wvvgz), inclusief contactgegevens waar het beroep kan worden aangetekend

Voor het besluit crisismaatregel is een standaard informatie-product vastgesteld. Het besluit (en de bijlagen) dient te voldoen aan die standaard. Door het besluit te nemen in het Khonraad-systeem voldoet de burgemeester automatisch aan deze eis.

De burgemeester informeert vervolgens de volgende partijen over zijn besluit tot een crisismaatregel, met de medische verklaring als bijlage:

- betrokkene en diens advocaat, en (als aanwezig) zijn vertegenwoordiger(s) of gezinsvoogd
- de geneesheer-directeur
- de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)
- de officier van justitie

Daarnaast stuurt de burgemeester aan de zorgaanbieder:

- de medische verklaring

Tenslotte stuurt de burgemeester aan de patiëntvertrouwenspersoon:

- de contactgegevens van betrokken

Uitwisseling overige gegevens in de uitvoering van de crisismaatregel (gericht op wegnemen ernstig nadeel)

Artikel 8:29 Wvvgz is een vangnetbepaling, die samenwerking mogelijk maakt tussen de burgemeester, de geneesheer-directeur, de zorgverantwoordelijke, de officier van justitie en de politie. In het artikel is niet gespecificeerd om welke gegevens het gaat. Het artikel is bedoel, juist om gegevensdeling mogelijk te maken, over gegevens, die elders in de wet niet expliciet zijn benoemd, maar die wel noodzakelijk zijn om het ernstig nadeel weg te nemen.

Informereren burgemeester over wijziging verplichte zorg of einde verplichte zorg

De geneesheer-directeur informeert de burgemeester als de verplichte zorg in het kader van de crisismaatregel wijzigt (art. 8:16 lid 4 sub f) of eindigt (art. 8:18 lid 10). Als de crisismaatregel afloopt overlegt de geneesheer-directeur eventueel met de burgemeester en de gemeente (college B&W), om te bezien wat de maatschappelijke gevolgen zijn van het (voorgenomen) besluit door de geneesheer-directeur (art. 8:18 lid 3 sub b). De te verstrekken gegevens omvatten:

- Identificerende gegevens betrokkene
- Identificerende gegevens zorgverlener
- Aanleiding voor de melding (wijziging zorg, beëindiging zorg, beëindiging zorgmachtiging), feiten, omstandigheden
- Gegevens over de gewijzigde zorg, voor zover relevant voor het maatschappelijk functioneren (te beoordelen door de geneesheer-directeur)
- Verblijfplaats van betrokkene, plaats van de zorgverlening
- Zorghistorie, voor zover relevant
- Mogelijke maatschappelijke impact van de beëindiging / wijziging in de zorg
- Contactgegevens van contactpersonen

Als de rechter heeft besloten tot het beëindigen van de verplichte zorg, dan informeert de griffie van de rechtbank de burgemeester daarover (art. 8:19 lid 9 sub k)

4.4 Te ontvangen gegevens van andere partijen

In de voorbereiding tot een besluit crisismaatregel en in de uitvoering van dat besluit kan, c.q. moet de burgemeester van de volgende partijen gegevens ontvangen:

Van de hulpverlener die voorafgaande verplichte zorg verleent (politie, ambulance of psychiater):

- Informatie over de voorafgaande verplichte zorg

Van de psychiater die de beoordeling doet:

- De medische verklaring
- De zorgcontext

Van betrokkene (via het hoorverslag):

- Visie op de situatie
- Toestemming patiëntvertrouwenspersoon en geen bezwaar advocaat

Van de hoorfunctie (indien de burgemeester het horen niet zelf doet)

- Het hoorverslag

Van de officier van justitie (in de praktijk: via een systeemkoppeling tussen Khonraad en het OM):

- Informatie over eerdere machtigingen BOPZ en Wvvgz
- Informatie van belang bij de uitvoering van de crisismaatregel
- Alle informatie die van belang is voor het wegnemen van het ernstig nadeel

Van de geneesheer-directeur:

- Informatie over wijziging of beëindiging van de crisismaatregel
- Informatie van belang bij de uitvoering van de crisismaatregel
- Alle informatie die van belang is voor het wegnemen van het ernstig nadeel

Van de politie:

- Informatie van belang bij de uitvoering van de crisismaatregel
- Alle informatie die van belang is voor het wegnemen van het ernstig nadeel

Van de zorgverantwoordelijke:

- Informatie van belang bij de uitvoering van de crisismaatregel
- Alle informatie die van belang is voor het wegnemen van het ernstig nadeel

Van de rechtbank:

- Informatie over beëindiging van de verplichte zorg

4.5 Te verstrekken gegevens aan andere partijen

In de voorbereiding tot een besluit crisismaatregel en in de uitvoering van dat besluit kan, c.q. moet de burgemeester aan de volgende partijen gegevens verstrekken:

Aan de betrokkene, en zijn vertegenwoordiger(s) of gezinsvoogd:

- Besluit crisismaatregel, inclusief medische verklaring

Aan de hoorfunctie:

- Contactgegevens van betrokkene (zodat het horen kan starten)
- Een korte samenvatting van enkele essentiële onderdelen uit de medische verklaring

Aan de tolk (bij het horen van betrokkene):

- Contactgegevens betrokkene

Aan de psychiater:

- Contactgegevens van de dienstdoende (loco-)burgemeester (dit wordt via het Khonraad-systeem automatisch verstrekt aan de psychiater)

Aan de advocaat:

- Contactgegevens betrokkene
- Besluit crisismaatregel, inclusief medische verklaring

Aan de patiëntvertrouwenspersoon (alleen met expliciete toestemming van betrokkene):

- NAW gegevens van betrokkene (het is aan de pvp om contact op te nemen met betrokkene en vervolgens aan betrokkene zelf, welke informatie hij met de pvp wil delen)

Aan de officier van justitie:

- Besluit crisismaatregel, inclusief medische verklaring
- Informatie van belang bij de uitvoering van de crisismaatregel

- Alle informatie die van belang is voor het wegnemen van het ernstig nadeel

Aan de geneesheer-directeur:

- Besluit crisismaatregel, inclusief medische verklaring
- Informatie van belang bij de uitvoering van de crisismaatregel
- Alle informatie die van belang is voor het wegnemen van het ernstig nadeel

Aan de zorgverlener:

- De medische verklaring
- Informatie van belang bij de uitvoering van de crisismaatregel
- Alle informatie die van belang is voor het wegnemen van het ernstig nadeel

Aan de politie:

- Informatie van belang bij de uitvoering van de crisismaatregel
- Alle informatie die van belang is voor het wegnemen van het ernstig nadeel

Aan de inspectie Gezondheidszorg en Jeugd:

- Besluit crisismaatregel, inclusief bijlagen

4.6 Grondslagen voor de gegevensverwerking

De grondslagen voor de verwerking van persoonsgegevens door de burgemeester, bij het opleggen van een crisismaatregel zijn:

- Beslissing crisismaatregel: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 7:1 lid 1 Wvvgz
- Tenuitvoerlegging crisismaatregel: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 8:1 lid 2 Wvvgz
- Verwerken medische verklaring: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 7:1 lid 3 sub a Wvvgz
- Informeren partijen over crisismaatregel: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 7:2 lid 2 Wvvgz
- Informeren zorgaanbieder over de medische verklaring: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 7:2 lid 6 Wvvgz
- Verlening verplichte voorafgaande zorg: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 7:3 lid 7 Wvvgz
- Het horen: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 7:1 lid 3 sub b Wvvgz
- Toestemming voor doorgifte gegevens aan de PVP: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 7:2 lid 5 Wvvgz
- Geen bezwaar tegen toevoegen advocaat: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. art. 7:2 lid 3 Wvvgz
- Mandateren van een wethouder: art. 6 lid sub e AVG jo. art. 7:1 lid 2 Wvvgz
- Informatie over eerdere machtigingen BOPZ en Wvvgz: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 7:1 lid 4 Wvvgz
- Informatie over wijziging of beëindiging verplichte zorg: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 8:16 lid 4 sub f, art. 8:18 lid 10, art. 8:18 lid 3 sub b, art. 8:19 lid 9 sub k Wvvgz
- Overige informatie, noodzakelijk om het ernstig nadeel weg te nemen: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 8:29 Wvvgz

5 Borgen van (Wvggz-)rechten van betrokkene

5.1 Beschrijving van de verwerking⁹

Onvrijwillige (psychische) zorg is heel ingrijpend en moet zo veel mogelijk voorkomen worden. Het is een ernstige ingreep in de onaantastbaarheid van het lichaam (dit is één van de grondrechten, art. 11 van de Grondwet). De Wvggz borgt daarom dat het besluit tot een crisismaatregel of zorgmachtiging zorgvuldig wordt genomen.

De Wvggz regelt op een aantal manieren dat de rechten van betrokkene geborgd kunnen worden, juist vanwege het ingrijpende karakter van de verplichte zorg:

1. Het recht dat betrokkene zich door de volgende personen kan laten bijstaan:
 - a. Vertegenwoordiger (art. 1:3 - 1:5)
 - b. Advocaat
 - c. Patiëntvertrouwenspersoon (pvp)
 - d. Familieleden (via de familievertrouwenspersoon)
2. Dat betrokkene op de volgende wijze zijn wensen of grenzen ten aanzien van zorg kenbaar kan maken:
 - a. Zorgkaart
 - b. Eigen plan van aanpak
 - c. Zelfbindingsverklaring (art. 1:4)
3. Dat de volgende mogelijkheden voor bezwaar en beroep open staan:
 - a. Beroep tegen de crisismaatregel
 - b. Beroep tegen de zorgmachtiging

Vertegenwoordiger

De wet regelt dat een persoon zich door iemand ander kan laten vertegenwoordigen (art 1:3 - 1:5). Dat kan omdat betrokkene niet in staat is zijn eigen belangen goed te behartigen, of omdat hij zichzelf onvoldoende in staat acht. De wet beschrijft in detail verschillende situaties (o.a. minderjarig, wilsonbekwaam, onder curatele gesteld), en wie in die situaties betrokkene in rechte kan vertegenwoordigen.

Als de gemeente betrokkene over iets moet informeren, dan moet die informatie óók naar de vertegenwoordiger. Het is dan van belang dat de gemeente precies weet wie de vertegenwoordiger is, om te kunnen zorgen dat de vertegenwoordiger (en niemand anders) de informatie over betrokkene kan ontvangen.

⁹ De beschrijving van deze verwerking is voor een belangrijk een herhaling van de onderdelen die bij de eerdere verwerkingen – op verschillende plekken - al zijn benoemd (melding, verkennend onderzoek, zorgmachtiging, horen en crisismaatregel). Omdat het borgen van de (Wvggz-)rechten van betrokkenen zo'n belangrijk onderdeel van de wet is, is in deze paragraaf het totaal aan rechten van betrokkene nogmaals in één overzicht opgesomd. Om onnodige dubbelingen te voorkomen, is in de uitwerken van de te verwerken persoonsgegevens en de grondslagen niet opnieuw een opsomming gemaakt, maar wordt verwezen naar de eerdere hoofdstukken.

Advocaat

Betrokkene kan zich laten bijstaan door een advocaat. De wet regelt dat er betrokkene altijd een advocaat moet kunnen krijgen (art 1:7).

- Bij een crisismaatregel moet de burgemeester zorgen dat betrokkene binnen 24 uur een advocaat kan krijgen (art. 7:2 lid 3). De burgemeester zorgt dat de advocaat de juiste informatie heeft (waaronder de crisismaatregel zelf en de medische verklaring)
- Als een crisismaatregel wordt verlengd, als een crisismaatregel wordt doorgezet in een zorgmachtiging, als een zorgmachtiging wordt aangevraagd, of als betrokkene in beroep gaat tegen een crisismaatregel. De wet regelt wanneer en waarover de advocaat op verschillende momenten geïnformeerd moet worden (art. 1:7). Dit gebeurt in deze gevallen door de officier van justitie of de geneesheer-directeur. De gemeente of de burgemeester hebben hierin geen rol.

Patiëntvertrouwenspersoon

Bij een crisismaatregel (art. 7:2 lid 5) of de aanvraag voor een zorgmachtiging (art. 5:4 lid 2 sub b) kan betrokkene zich laten ondersteunen door een patiëntvertrouwenspersoon (pvp). Bij de crisismaatregel verstrekt de burgemeester de persoonsgegevens van betrokkene aan de pvp, maar alleen met uitdrukkelijke toestemming van betrokkene. In de aanvraag voor een zorgmachtiging heeft de burgemeester of de gemeente geen rol in het informeren van de pvp.

Tolk

Als betrokkene onvoldoende Nederlands spreekt, kan hij zich laten bijstaan door een tolk (art. 1:8 lid 2). Op grond hiervan mag de gemeente, als dat nodig is, persoonsgegevens delen met de tolk.

Zelfbindingsverklaring

Om betrokkene zelf zoveel als mogelijk invloed te geven op welke zorg hij ontvangt, kan betrokkene een zelfbindingsverklaring opstellen (art. 4:1). In de verklaring staat onder welke omstandigheden verplichte zorg moet worden verleend, en welke zorg dat dan moet zijn. Kort gezegd maakt de zelfbinding het mogelijk voor een persoon met een psychische stoornis om in een goede periode te bepalen wat er in een slechte periode moet gebeuren. De zelfbindingsverklaring is in beginsel bedoeld voor de psychiater of de geneesheer-directeur, om te bepalen welke zorg noodzakelijk en passend is. De verklaring wordt in beginsel *niet* gedeeld met de gemeente of met de burgemeester, omdat de inhoud daarvan voor de burgemeester (igv crisismaatregel) of gemeente (igv verkennend onderzoek of aanvraag zorgmachtiging) niet relevant is voor de uitvoering van hun wettelijke taken.

Recht om gehoord te worden

Bij een crisismaatregel heeft betrokkene het recht om - voor zover dat mogelijk is - gehoord te worden (art. 7:1 lid 3 sub b). Doel van het horen is betrokkene zijn kant van het verhaal te laten doen. De burgemeester kan het relaas van betrokkene meewegen in zijn beslissing tot een crisismaatregel. De burgemeester moet het horen mogelijk maken. Dat betekent niet dat de burgemeester het horen zelf hoeft uit te voeren. Het horen zal niet gedaan worden door de zorgverlener, of de psychiater die de medische verklaring opstelt. Het is wel mogelijk dat de psychiater, bij het opstellen van de medische verklaring constateert dat betrokkene niet gehoord kan worden.

Recht op beroep

Betrokkene kan in beroep gaan tegen een beslissing tot een crisismaatregel (art. 7:6). Het doel hiervan is dat betrokkene de rechter kan vragen om een uitspraak te doen over de rechtmatigheid van de crisismaatregel. Omdat een crisismaatregel een forse inbreuk op de vrijheid is, is dit beroep een belangrijke rechtsbescherming. Het beroep wordt bij de rechter ingediend, de rechter behandelt het beroep ook. De rechter kan de burgemeester verplichten om in de behandeling van het beroep te verschijnen. Als de rechter een beslissing over het beroep heeft genomen, ontvangt de burgemeester een afschrift van die beslissing.

AVG rechten van betrokkenen¹⁰

In aanvulling op de mogelijkheden tot rechtsbescherming uit de Wvggz zijn de rechten van betrokkenen uit de AVG uiteraard ook geldig. Betrokkene heeft recht om geïnformeerd te worden over gegevens over hem verwerkt worden, met welk doel (art. 14 AVG), en betrokkene heeft recht op inzage (art. 15 AVG).

In het bijzonder moet de gemeente betrokkene kunnen informeren welke gegevens van andere partijen zijn ontvangen, en welke gegevens de gemeente aan anderen heeft verstrekt. De gemeente zal daarom een logging van de gegevensuitwisseling moeten bijhouden.

5.2 Doel van de verwerking

In de Wvggz verwerken gemeenten persoonsgegevens, met als doel:

1. Het borgen van de in de Wvggz gegeven rechten van betrokkenen
2. Het borgen van de in de AVG opgenomen rechten van betrokkenen
3. Borgen dat degene, die betrokkene vertegenwoordigt (bijv. zijn advocaat of PVP) over de juiste informatie beschikt om de rechten van betrokkene te kunnen vertegenwoordigen
4. Vaststellen wie de rechtmatige vertegenwoordiger van betrokkene is, en zorgen dat die vertegenwoordiger (en alleen die) de informatie krijgt die voor de uitoefening van de rechten van betrokkene nodig is

5.3 Te verwerken persoonsgegevens

Alle hier genoemde verwerkingen zijn hierboven in de hoofdstukken 2 t/m 4 al uitgewerkt.

5.4 Te ontvangen en verstrekken gegevens van en aan andere partijen

Alle hier genoemde verwerkingen zijn hierboven in de hoofdstukken 2 t/m 4 al uitgewerkt.

5.5 Grondslagen voor de gegevensverwerking

Alle hier genoemde verwerkingen zijn hierboven in de hoofdstukken 2 t/m 4 al uitgewerkt.

¹⁰ In de hoofdtekst van deze DPIA zijn de AVG-rechten van betrokkene nader toegelicht

6 Sturingsinformatie, beleidsinformatie en statistiek

6.1 Beschrijving van de verwerking

De gemeente moet haar eigen beleid kunnen evalueren, om periodiek te beoordelen of de uitvoering van de Wvvgz conform de wet plaatsvindt. In die evaluatie zal meegenomen moeten worden, hoeveel meldingen er zijn ontvangen, hoeveel verkennende onderzoeken zijn uitgevoerd, hoeveel aanvragen voor zorgmachtigingen zijn ingediend en hoeveel crisismaatregelen zijn opgelegd.

Deze analyses moeten worden gedaan op basis van geanonimiseerde gegevens.

Om de wet goed uit te kunnen voeren moet de gemeente personeel en middelen vrij maken. Om in te kunnen schatten hoeveel inzet er nodig is, moet de gemeente analyses kunnen maken over de aantallen geproduceerde Wvvgz-diensten in de afgelopen periode.

De planning van gemeente heeft onder andere betrekking op:

- De te verwachten inzet van de burgemeester voor de crisismaatregel, en de noodzaak om de maatregel te mandateren aan de wethouder(s)
- De personele inzet voor het ontvangen van meldingen en het doen van de verkennende onderzoeken
- De benodigde capaciteit voor het horen van betrokkene in het kader van de crisismaatregel
- De inkoop van GGZ-jeugdzorg (gemeentelijke verantwoordelijkheid) en GGZ-zorg (in afstemming met de zorgverzekeraar), om de beschikbaarheid van de voor de Wvvgz benodigde bedden en psychische zorg te kunnen garanderen

De burgemeester mag (onder voorwaarden) zonder toestemming van betrokkenen gegevens verstrekken voor statistisch of wetenschappelijk onderzoek (art. 8:28).

De gemeente kan gevraagd worden om beleidsinformatie over de Wvvgz aan het ministerie te verstrekken. Op grond van de wet mogen de gemeenten daarvoor persoonsgegevens verwerken (art. 8:30 lid 2). De verstrekking aan het ministerie kán op het niveau van persoonsgegevens zijn (dus niet geanonimiseerd). Publicatie van de gegevens door het ministerie zal altijd met en geaggregeerde en niet tot personen herleidbare gegevens zijn

Ook het CBS kan gemeenten vragen om gegevens te leveren voor het maken landelijke statistieken (art. 33 lid 1 Wet op het CBS). Ook de verstrekking aan het CBS ministerie kán op het niveau van persoonsgegevens zijn (dus niet geanonimiseerd, de CBS-wet biedt hiervoor de grondslag). Publicatie van de gegevens door het CBS zal altijd met geaggregeerde en niet tot personen herleidbare gegevens zijn

6.2 Doel van de verwerking

1. Beoordelen of de gemeentelijke uitvoering van de Wvvgz voldoet aan de wettelijke vereisten en of zij effectief en doelmatig is
2. Voldoen aan de wettelijke vereisten voor statistiek en verantwoordingsinformatie

3. Opstellen van beleidsinformatie om de inzet van personeel en middelen door de gemeente te kunnen bepalen

6.3 Te verwerken persoonsgegevens

Voor beleidsinformatie en statistiek worden geen andere persoonsgegevens verwerkt dan hierboven opgesomd. De statistieken worden afgeleid uit de in de hierboven beschreven verwerkingen.

Gegevens voor beleidsinformatie en statistiek:

- Zijn alleen bedoeld voor beleidsanalyse en statistiek mbt de (gemeentelijke) uitvoering van de Wvvgz
- Bevatten alleen geaggregeerde gegevens
- Zijn niet tot de persoon herleidbaar
- Zijn in de verwerking geanonimiseerd of gepseudonimiseerd

6.4 Te ontvangen gegevens van andere partijen

Voor beleidsinformatie mag de gemeente de volgende partijen om informatie vragen:

- de zorgaanbieder
- de geneesheer-directeur
- de officier van justitie

6.5 Te verstrekken gegevens aan andere partijen

De gemeente verstrekt in het kader van beleidsinformatie of statistiek mogelijk (persoons)gegevens aan:

- Onze minister
- Het CBS

6.6 Grondslagen

De grondslag voor het verwerken van de gegevens ten behoeve van beleidsinformatie en statistiek is:

- Het ontvangen van gegevens van de zorgaanbieder, geneesheer-directeur of officier van justitie: art. 6 lid 1 sub e AVG jo. 8:28 Wvvgz
- Verstrekking aan het CBS: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 33 lid 1 wet op het CBS
- Verstrekking aan het ministerie: art. 6 lid 1 sub c AVG jo. art. 8:30 lid 2 Wvvgz

7 Autorisatie en registratie van eigen medewerkers

7.1 Beschrijving van de verwerking

De burgemeester en de eigen medewerkers van de gemeente, die bij de uitvoering van de Wvggz zijn betrokken, zijn eveneens 'betrokkenen' in de zin van de AVG.

In de uitvoering van de Wvggz worden over al deze medewerkers gegevens geregistreerd of gedeeld, en daarbij moeten de (AVG-)rechten van deze betrokkenen geborgd zijn.

Als een gegevensverwerking of een Wvggz-taak bij een derde partij is belegd, dan geldt het beschermen van de persoonsgegevens voor de medewerkers van die organisatie. Bijvoorbeeld, als het verwerken van meldingen en het verkennend onderzoek bij een GGD is belegd - via een mandatering of een taakgedelegatie - dan gelden voor de betrokken medewerkers van de GGD dezelfde rechten en plichten die anders voor de gemeentemedewerkers hadden gegolden.

Voor de juiste overdracht van bevoegdheden is het wel noodzakelijk dat de gemeente de mandatering of de delegatie goed heeft geregeld. Dit geldt overigens ook voor de wethouder, die voor het nemen van een crisismaatregel gemandateerd kan worden (art. 7:1 lid 2).

Omwille van de veiligheid van betrokken medewerkers (inclusief de burgemeester / wethouder) kan het nodig zijn om - voor zover mogelijk - extra maatregelen te nemen om hun identiteit of persoonsgegevens af te schermen voor de persoon die in het kader van de Wvggz verplichte zorg krijgt.

Omwille van de uitvoering is het nodig om persoonsgegevens van medewerkers (inclusief de burgemeester) te registreren, of met derden te delen, bijvoorbeeld:

- De contactgegevens van de burgemeester, zodat hij geïnformeerd kan worden door de geneesheer-directeur, officier van justitie e.d.
- Contactgegevens van een gemeentelijke medewerker in bijvoorbeeld een verkennend onderzoek
- De logging van de burgemeester en van gemeentelijke medewerkers omtrent vastleggingen en raadplegingen in het Khonraad-systeem en in andere systemen

De logging van de vastleggingen en gegevensraadplegingen wordt volledig gedaan in het Khonraad-systeem. Elke medewerker heeft een eigen inlog, op grond waarvan de betrokken medewerker is geautoriseerd om de betreffende gegevens te mogen inzien en verwerken. Daarnaast heeft elke medewerker een rol, op grond waarvan bepaalde acties of verwerkingen toegestaan of juist afgeschermd kunnen worden.

De inlognamen, de autorisaties en de rollen in het Khonraad-systeem worden door de firma Khonraad aangemaakt. Dit gebeurt op verzoek van de managers van de betreffende afdelingen, c.q. het kabinet van de burgemeester voor de burgemeester. Khonraad verwerkt hiervoor de persoonsgegevens van de betrokkenen (naam, e-mailadres, en mobiele telefoon nummer). Deze verwerking is geregeld in de verwerkersovereenkomst tussen de gemeente en Khonraad.

Toegang tot de loggingsgegevens is één van de rollen in het Khonraad-systeem. De gemeente beslist zelf welke medewerker(s) deze rol krijgt toebedeeld. In de praktijk zal dit de manager van de afdeling en eventueel een functioneel beheerder van de organisatie zijn.

Logging-gegevens van de belangrijkste acties in de Wvggz worden in het Khonraad-systeem getoond in het 'Episode journaal' onder het kopje 'Handelingen'. In dit overzicht is opgenomen welke persoon, in welke rol, op welk tijdstip welke actie heeft ondernomen. Het gaat dan om acties die vanuit de wet verplicht zijn, en die in de eerdere hoofdstukken in de verwerkingen zijn beschreven (bijvoorbeeld het registreren van een melding, het afronden van een verkennend onderzoek, het toezenden van een document aan de officier van justitie of het nemen van een beslissing tot een crisismaatregel). Het episode-journaal is gekoppeld aan een casus, en is te zien voor iedere medewerker die toegang heeft tot dat betreffende dossier. Het episode journaal maakt onderdeel uit van het dossier, en wordt op die manier gedeeld met bijvoorbeeld de officier van justitie, de geneesheer-directeur en de inspectie gezondheidszorg en jeugd. Het opnemen van de acties in het episode-journaal vloeit voort uit de wet en is noodzakelijk om te kunnen vaststellen of de verplichte zorg (zorgmachtiging of crisismaatregel) en de overige activiteiten (bijvoorbeeld meldingen en verkennend onderzoek) op de juiste manier, rechtmatig, en tijdig zijn uitgevoerd.

7.2 Doel van de verwerking

1. Voldoen aan de wettelijke vereisten rondom rechten van betrokkenen en de bescherming van hun persoonsgegevens, voor de burgemeester en eigen medewerkers van de gemeente
2. Beschermen van de veiligheid van de burgemeester en de medewerkers van de gemeente bij de uitvoering van de Wvggz

7.3 Te verwerken persoonsgegevens

Registratie van de handelingen van de eigen medewerkers in de systemen:

- Identificerende gegevens medewerker
- Rechten, rollen en autorisaties
- Logging-gegevens (wanneer ingelogd, welke bewerkingen e.d.)
- Welke bevragingen gedaan, bij welke partij
- Welke verstrekkingen gedaan, aan welke partij
- Verslag / gespreksnotities van gesprekken met melders, betrokkenen en ketenpartijen

Bij de verschillende acties in het Khonraadsysteem wordt vastgelegd (in het episode-journaal):

- Naam van de medewerker
- Organisatie en rol
- Uitgevoerde actie in het systeem
- Datum en tijdstip
- Ten behoeve van welke casus

7.4 Te ontvangen en verstrekken gegevens van en aan andere partijen

De hierboven genoemde gegevens over de handelingen uit het episode-journaal zijn onderdeel van de informatie-producten in het Khonraad-systeem. Als deze informatie-producten met andere partijen gedeeld worden, dan zijn de handelingsgegevens over de medewerkers daarin opgenomen. In de eerdere hoofdstukken zijn de informatie-producten, en de uitwisselmomenten reeds beschreven.

7.5 Grondslagen

In de eerdere hoofdstukken zijn de informatie-producten, en de uitwisselmomenten reeds beschreven. Daarbij zijn ook de grondslagen voor de gegevensverwerking gegeven. Omdat de persoonsgegevens over de medewerkers onderdeel zijn van de uitvoeringsverplichtingen, gelden de gegeven grondslagen ook voor de verwerking van de gegevens over de eigen medewerkers van de gemeente.

Verwerking is in dat geval nodig om de Wvz uit te kunnen voeren en is dus op grond van art. 6 lid 1 c of e (taak van algemeen belang of wettelijke verplichting)

Voor zover de gegevens gebruikt worden in de beoordeling van de medewerkers en in de bepaling van bijvoorbeeld de verdeling van de werklast en de afdelingsplanning, dan is de grondslag art. 6 lid 1 sub b van de AVG (uitvoering van een overeenkomst), namelijk de uitvoering van de arbeidsovereenkomst tussen de gemeente en de medewerker.

De WP29 heeft een opinie gepubliceerd over het verwerken van gegevens van medewerkers op het werk, 'Opinion 2/2017 on data-processing at work'.¹¹ De in deze opinie opgenomen overwegingen gelden, op grond van de AVG.

¹¹ Zie: https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=610169